

PEDRO TREPAT
“NO XUÍZO DO PRESTIGE
MINIMIZOUSE O
DELITO AMBIENTAL POR
UNHA ESPECIE
DE AUTOCOMPLEXO”

Pedro Trepat, xunto con Alejandro Martín e Miguel Ángel Fernández, foi o avogado que defendeu a causa da plataforma Nunca Máis no xuízo do Prestige. Define a sentenza do Prestige como decepcionante e xuridicamente pouco sólida, dada a transcendencia do tema e a súa complexidade.

Por Belén Rodríguez/Cerna

- Que expectativas tiña postas no fallo antes de coñecerse?

Non eramos tan ilusos para pensar que a sentenza ía imputar responsabilidades á xestión da catástrofe por parte do Estado, polas consecuencias xurídicas e diplomáticas que iso ía ter, pero tecnicamente, o conxunto probatorio practicado, concretamente as nosas periciais, deixaron claro que había base para condena penal do señor López-Sors.

- Ese era un obxectivo de Nunca Máis?

O obxectivo de Nunca Máis era buscar unha sentenza exemplificante, non vingativa. Buscábase que, ante un novo sinistro, moi probable, os responsables de xestionar a crise, o fixeran con criterios científicos, técnicos e obxectivos, e non con decisións tomadas baixo criterios de interese político e desprezando totalmente os coñecementos científicos en materia mariña. Mesmo algúns responsables que interviñeron na operación, agora liberados de obrigas funcionariais, como o representante de Salvamento Marítimo Monte Enxa, declararon que o que se fixo foi un tremendo erro, que había que ter abrigado o buque, como se fixo sempre tradicionalmente no mundo do mar. Tamén quedou moi acreditado que non se constituíra nin tan sequera o Comité técnico que prevé o Plan Nacional de Continxencias. Ata o día 19 de novembro, cando afunde o barco, non se contou con enxeñeiros navais.

- Por tanto, o goberno tiña a certeza de que a decisión tomada non era a máis xusta para o conxunto dos cidadáns?

O delito non é de resultado. A responsabilidade dun xestor non deriva de tomar esa decisión, senón de como a toma. O que se lle imputa a López-Sors é un delito de imprudencia, por omitir as máis elementais normas de dilixencia esixibles a un responsable político. Se este busca o asesoramento dos técnicos, dos enxeñeiros navais, dos mariños mercantes, dos biólogos e estes aconsellan actuar dunha forma que logo ten un resultado negativo, ao xestor non se lle podería pedir responsabilidades. O abrigo do buque nin tan sequera se contemplou como opción porque a decisión xa estaba predeterminada media hora despois do primeiro mayday, como se revela da famosa conversación que ten López-Sor co xefe de Salvamento.

- En que contradicións incorre a sentenza da Audiencia provincial da Coruña?

Prexulgou o fallo na propia relación de feitos probados. Declara que o Sr. López-Sors actuou en todo momento debidamente asesorado, con criterios científicos, pero logo no desenvolvemento da sentenza non aparece por ningures ese asesoramento. Algo transcendental é que a única proba pericial xudicial, a de J. M. Fernández Hermida, non foi valorada pola sentenza, cando debería outorgárselle unha especial credibilidade

ao non ser perito de parte. As conclusións do experto foron claras: que o barco debía terse abrigado, que era factible refuxialo en Corcubión e que a decisión de afastar o barco estaba predeterminada, independentemente das consecuencias. Ao mesmo tempo, a sentenza di que, de terse sabido que o barco ía estar seis días á deriva, afastalo podería terse considerado unha imprudencia grave. Non se soubo porque non interesou sabelo, non se mandou ninguén a bordo para saber como estaba o buque, pese a que houbo inspectores navais da propia comandancia que se ofreceron a ir.

Outra gran contradición foi a revogación da causa da clasificadora ABS por parte da Audiencia provincial, cando esta asume que é a parte solvente implicada. Nunca Máis foi a única que intentou imputar a clasificadora no procedemento xudicial. Hai moitas contradicións, o cal non quere dicir que esta sexa unha sentenza sinxela de revocar.

“O obxectivo de Nunca Máis foi buscar unha sentenza exemplificante: que ante un novo sinistro, se apliquen criterios científicos, técnicos e obxectivos”

- Por que?

Porque só queda o recurso de casación ante o Supremo, que é un recurso extraordinario que non permite revisar os feitos probados. É unha vía de recurso moi estreita e teño poucas expectativas.

- Canto tempo podería pasar antes de coñecer unha nova sentenza?

Aínda non se abriu o período para formalizar o recurso de casación e xa pasaron seis meses desde o fallo. Poderíamos estar falando de, polo menos, un ano.

- Nunca Máis pensa chegar coa causa ao Tribunal de Estrasburgo. Por que cre que nestas instancias o resultado ía ser diferente?

O que realmente buscamos é esgotar todas as vías para evidenciar o sentido técnico e común de que é a única gran catástrofe ambiental a nivel mundial na que non houbo responsables. A sentenza da Audiencia deixa ante un limbo legal o que foi un enorme desastre, por non dicir a

situación na que quedan os prexudicados que non cobraron aínda, aos que se lles pechan todas as vías de resarcimento. Os afectados franceses están desconcertados, xa que cederon a súa xurisdición aos tribunais españois e estes non responderon como agardaban. Co Erika pagáranse todos os danos.

- A lexislación internacional, europea e española é suficiente para resarcir os danos dun caso de contaminación marítima por hidrocarburos?

Si, é suficiente. O Estado español ten subscritos os convenios internacionais clásicos. Outra cousa é que ás veces a vía penal non é a máis axeitada para depurar certas responsabilidades. Pero tampouco foi Nunca Máis a que optou pola vía penal, persooouse nunha causa xa aberta polo Estado, que de xeito precipitado, o 15 de novembro, iniciou

a instrución da vía penal porque lle interesaba ingresar en prisión ao capitán no momento que era rescatado do barco. Naquel momento buscábase unha "cabeza de turco" que calmase os ánimos.

- Se a Xustiza dispuxese de máis medios para enfrontarse a un caso de tal envergadura, o resultado sería outro?

Creo que si. O xulgado de Corcubión non estaba dotado nin de medios nin mecanismos para un xuízo desta envergadura, con comisións rogatorias e coa implicación dunha ducia de países. Tampouco houbo un interese político en dotalo de medios. Se comparamos o xuízo do Prestige co do 11M, o primeiro comezou dez anos despois da catástrofe e o segundo fallouse en primeira e segunda instancia aos catro anos.

“A gran contradición foi a revogación da causa da clasificadora ABS, a parte solvente implicada, por parte da Audiencia provincial. Nunca Máis foi a única que intentou imputar a clasificadora”

- A quen beneficia esta sentenza?

ABS foi unha das grandes beneficiadas. Para min é moi relevante que non estivese encausada, pese aos nosos esforzos. Certificou que o barco tiña unhas condicións óptimas para navegar e era a única parte solvente

no ámbito do buque. Pero o Estado recorreu contra a imputación da clasificadora porque non lle interesaba cando estaba xogando á "aventura americana", na que gastou 36 millóns de euros só en honorarios de avogados e peritos. Así, o Estado tivo que asumir a maior parte dos custes, cando ABS podería ter resarcido o 99% dos danos causados.

“Nunca Máis é hoxe unha referencia simbólica, emotiva e nostálgica”

Tamén se benefician certa clase de armadores e xestores de buques (algúns, ausentes durante toda a causa) e, non cabe dúbida que, penalmente, saíron gañando o Sr. López-Sors e tamén aqueles responsables políticos sobre os que non se puido obter unha sentenza exemplificante.

- Cal foi a declaración que máis lle sorprendeu de todas as persoas que participaron como testemuñas no xuízo?

Sorprendeume positivamente que moitos responsables que xestionaron a crise, agora liberados de ataduras, dixeran claramente que a xestión fora un disparate. Sorprendeume a declaración de López-Sors por incorrer en moitos erros e contradicións. Incluso, a súa avogada lle aconsellou non seguir declarando na última parte do interrogatorio, argüindo que estaba a ser acosado. O perfil de López-Sors na fase de instrución e no

xuízo era diferente. Hai dez anos, era máis novo, sentíase amparado polo partido, estaba no cargo e o fiscal Malvar actuaba case como o seu avogado defensor. Tras unha década, este home, con máis de 70 anos pasou sentado no banco dos acusados nove meses e sen amparo político. A súa intervención foi moi pobre e balbucinte.

- Como valora a actuación da Fiscalía?

Fixo deixazón dalgunhas das súas funcións ao non acusar a López-Sors. Debe depurar responsabilidades independentemente do ámbito afectado. Se o ex-director xeral da mariña mercante estaba no banco dos acusados non foi por Nunca Máis, senón porque así o decidiu a Audiencia en dúas ocasións, ao observar indicios graves de responsabilidade penal. A Fiscalía é un órgano xerarquizado e ás veces responde a intereses de Estado.

“Outro erro da Fiscalía foi o de diluír o delito medioambiental. Se non fose por Nunca Máis, este xuízo tería sido moi peculiar”

Outro erro da Fiscalía foi o de diluír o delito medioambiental, ata tal punto que no seu informe final fala dun delito de danos. Foi moi rechamante tamén que esa fórmula fose a utilizada por todo o aparello institucional. A única proba pericial sobre o dano medioambiental foi a que propuxemos nós e os tres biólogos que declararon á nosa instancia foron sometidos a un interrogatorio moi duro por parte da avogacía do Estado, o cal parece contradictorio. Tamén trataron de xerar a sensación de que a maior parte da contaminación derivara da primeira fase da crise, atribuíble ao ámbito do barco, e non á xestión pública. Minimizouse o delito contra o medio ambiente e os espazos naturais protexidos por unha especie de autocomplexo, de culpa,... Estou convencido. Se non fose por Nunca Máis, ese xuízo tería sido moi peculiar.

- De que se acusou inxustamente a Nunca Máis durante todo este proceso xudicial?

Sempre se dixó que criminalizáramos o xuízo, cando o que fixemos foi persoarnos nunha causa aberta. Outra falacia vertida sobre nós é que pretendíamos condenar o Estado, e así todos saíramos prexudicados. Porén, Nunca Máis foi a única que intentou traer á causa ao único responsable civil solvente. Por outro lado, a responsabilidade patrimonial do Estado ninguén a discute ante calquera outro mal funcionamento da Administración.

- O pasado ano, a equipa xurídica da plataforma Nunca Máis recibiu

“Co recurso a Estrasburgo queremos evidenciar o sentido técnico e común de que sexa a única gran catástrofe ambiental a nivel mundial na que non houbo responsables”

o premio Osíxeno de Honra de ADEGA en recoñecemento ao seu labor no caso Prestige. Que significou para vostede este galardón?

Foi a primeira vez que nos dan un premio por perder un pleito (ri). Sempre é unha satisfacción porque ás veces nos sentimos bastante sós durante a instrución e o xuízo. É certo que non se pode manter un nivel de activismo durante tanto tempo, pero tamén que as sociedades modernas se caracterizan por ter unha maior capacidade de resposta. Aquí estívemos adormecidos.

- Que é o que agarda agora a sociedade da plataforma Nunca Máis?

Eu creo que nada. É unha referencia simbólica, emotiva, que forma parte da historia persoal da xente. É algo que se conserva na memoria con nostalgia.

© distrito xermar

- Que significou o Prestige na súa historia persoal?

Algo que volvería facer. Supuxo un gran custe profesional e persoal, que asumimos eu e os meus compañeiros con responsabilidade. Profesionalmente, foi un xuízo interesante pola súa complexidade e polo nivel técnico e xurídico de todo o proceso.

- Que leccións extraemos de todo o decurso do xuízo e, finalmente, da sentenza da Audiencia provincial da Coruña?

Que o procedemento penal non é o axeitado para ventilar unha cuestión desta complexidade, que tampouco o son os xulgados unipersoais como o de Corcubión; que hai normativa suficiente, de aplicarse correctamente, para que os danos dun posible sinistro se poidan minimizar; e, finalmente, que se requiren políticos con sentido da responsabilidade, que actúen en función do benestar xeral e que asuman as consecuencias das súas decisións. Se temos os medios pero non temos un responsable político que asuma consecuencias, nunca faremos nada.

PRIMEIRAS REACCIÓNS ÁS PORTAS DO XULGADO

Redacción Cerna / fotografías B. Rguez

Nunca Máis concentrouse ás portas da Audiencia provincial da Coruña para demandar xustiza.

O xulgado tivo que habilitar dúas salas para acoller a todo o público interesado.

Pedro Trepal, tras escoitar a sentenza da Audiencia provincial.

O xuíz Juan Luis Pía foi o encargado de ler o resumo da sentenza.

ISABEL RISCO, BURLA NEGRA

“Hoxe é un mal día para o país.”

“Este partido estaba amañado a priori, tivémolo claro aí dentro. A conclusión que eu saco é que temos que reflexionar como sociedade e facer todo o posible para mudar as cousas e que isto non se repita. Este país necesita doutra realidade.”

XAQUÍN RUBIDO, VOCEIRO DE NUNCA MÁIS

“Non só é unha sentenza decepcionante e unha labazada para o conxunto da sociedade galega e para aqueles que nos viñeron axudar, senón que avala a impiedade absoluta e é un descrédito para todo o Estado de dereito. Estamos comprobando que temos un sistema xudicial submisivo ao Estado, que nin sequera ten a valentía de pedir probas periciais propias. É curioso que a Audiencia provincial recoñecese que as probas periciais eran contraditorias. En que causa non o son?”

“Esta sentenza ten que animarnos a seguir loitando. Sen esta sociedade que demostrou que ten capacidade de autoorganización e de automobilización, non se pode facer nada.”

FINS EIREXAS, ADEGA

“A sentenza é absolutamente adraxante para todas e todos os que estivemos partíndonos o lombo limpando o chapapote que derramaron Rajoy, Aznar, Cascos, Cañete e compañía.”

“O fallo di que non se pode concluir a causa da vía de auga, se a decisión de afastar o barco foi desacertada, se a catástrofe foi culpa do vento ou das mareas... Entón, para que valeron este xuízo e 10 anos de instrución?”

BIEITO LOBEIRA, BNG

“A sentenza é absolutamente contraditoria. Recoñece que os servizos de Salvamento marítimo do Estado están privatizados, ao igual que os procesos de avaliación da seguranza das embarcacións, pero logo di que a orixe do problema non radica neste sistema perverso, senón no capitán do buque.”

“O que nos pon os pelos de punta é que os responsables políticos do goberno español pensen que a raíz desta sentenza podan facer exactamente o mesmo que o que fixeron na crise do Prestige e, ademais, por parte desas mesmas persoas. Están condenando o país a unha situación periódica de sufrimento.”